

HAMAS-İSRAİL ÇATIŞMASI PERİYODİK DEĞERLENDİRME-18**(01-30 Nisan 2024)****GÜNCEL GELİŞMELER**

7 Ekim 2023 sabahı Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının "Aksa Tufanı Operasyonu" adıyla, başlattığı saldırı sonrasında Hamas ile İsrail arasında devam eden ve 24 Kasım'da yürürlüğe giren insani aranın ardından 01 Aralık'ta İsrail tarafından yeniden başlatılan savaşta;

- 7 Ekim 2023 ile 29 Nisan 2024 tarihleri arasında Gazze'de en az 34.488 Filistinli öldürüldü ve 77.463 Filistinli yaralandı.

- Yaklaşık 1,7 milyon Filistinli yerinden edildi, 1,1 milyon Filistinli ise kıtlık riskiyle karşı karşıya açlıkla mücadele ediyor.¹

İsrail, El-Şifa hastanesinde iki hafta süre ile yürüttüğü operasyonları tamamlayarak çekildi. Gazze'deki Sağlık Bakanlığı hastane kompleksinin harabeye döndüğünü, böbrek ve doğum koğuşlarının, morg buzdolaplarının, tesislerin yakıldığını, düzinelerce cesedin gömülü olduğu toplu mezar bulunduğunu, tamamen çürümemiş cesetlerin üzerlerinde tıbbi bandajların olduğunu açıkladı. Gazze Sivil Savunma Ajansı Sözcüsü Mahmud Bassal da Han Yunus kentindeki Nasır Tıp Kompleksi'nin avlusunda 50 ceset bulunduğunu, bazı cesetlerin üzerinde kıyafet olmadığını söyledi.² BM sözcüsü Stephane Dujarric gazetecilere verdiği demeçte, 2 hastanede ortaya çıkan toplu mezarların soruşturulması çağrısında bulundu.³ BM Genel Sekreteri, El Şifa Tıp Kompleksi ve Nasır Tıp Kompleksi de dahil olmak üzere Gazze'de çeşitli yerlerde toplu mezarların keşfedildiği haberlerinden endişe duyduğunu, sadece Nasır'da 390'dan fazla cesedin çıkarıldığını bildirildi.⁴

El Cezire, Hamas'ın 7 Ekim'de sofistike bir askeri operasyon gerçekleştirdiğini, İsrail ordusunun yenilmezlik konusundaki itibarını ezdiğini ve Hamas'ın Gazze'nin umutsuz durumunu yeniden dünya gündemine getirmeyi amaç edindiğini vurguladığı "7 Ekim" adlı bir saatlik bir belgesel yayınladı. El Cezire yayınladığı belgesel ile Batılı kuruluşların taraflı yalan haberlerle dünya kamuoyunu yanılttığı gerçeğini gözler önüne serdi. Bir İsrail tankının Kibbutz Be'eri'deki bir binaya top mermisi attığı ve içerideki 12 İsrailli rehineyi öldürdüğü, bunlardan birisinin kimliğinin kömürleşmiş kalıntıları nedeniyle haftalarca tespit edilemediği bilgilerine de yer veren El Cezire, yayınladığı belgeselle gerçekleri göstererek, İsrail'in yaptığı soykırımın

¹ <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-reported-impact-day-206>

² <https://www.dawn.com/news/1825200/israel-leaves-gazas-largest-hospital-in-ruins>

<https://www.trtworld.com/middle-east/mass-grave-found-at-al-shifa-hospital-in-gaza-report-17795787>

<https://english.aawsat.com/arab-world/4977706-bodies-found-gaza-hospital-israel-wows-increase-pressure-hamas>

<https://www.dawn.com/news/1828912/50-more-bodies-found-at-hospital-in-gazas-khan-younis>

<https://www.indiatoday.in/world/story/israel-hamas-war-bodies-found-nasser-medical-hospital-in-gazas-khan-younis-2530008-2024-04-22>

³ <https://www.news5cleveland.com/world/israel-at-war/un-calls-for-investigation-into-mass-graves-uncovered-at-2-gaza-hospitals-raided-by-israel>

<https://www.ucanews.com/news/un-calls-for-international-probe-into-gaza-hospital-deaths/104885>

⁴ <https://www.ochaopt.org/content/secretary-generals-press-encounter-gaza-0>

meşrulaştırılmaya çalışıldığını ortaya koydu.⁵ İsrail parlamentosu Knesset, El Cezire'yi kapatmak için yasa çıkardı. Tasarıya göre, İletişim Bakanı, İsrail'de faaliyet gösteren yabancı ağları kapatma ve ekipmanlarına el koyma yetkisine sahip olacak.⁶

İsrail, düzenlendiği hava saldırısında, Deir al-Balah'taki bir depoya 100 ton gıda teslimatı yapan World Central Kitchen (WCK) araçlarını vurdu. Saldırıda Avustralya, Polonya, İngiltere, ABD ve Kanada çifte vatandaşı ile Filistinli 7 yardım görevlisi öldürüldü.⁷ ABD Başkanı Joe Biden ve Arap Birliği yetkilileri, İsrail'in Gazze'deki yardım görevlilerini öldüren hava saldırısını kınadı.⁸

Filistin Kızılay'ı, İsrail'in Batı Şeria'nın kuzeyindeki Nur Shams mülteci kampına düzenlediği baskında en az 14 kişinin öldürüldüğünü, ordunun "yaralıları bakılmasını engellediğini" söyledi.⁹

İsrail Savunma Kuvvetleri (IDF), İsrail Hava Kuvvetleri'nin Deir al Balah'taki El Aksa Hastanesi kompleksindeki İslami Cihat komuta ve kontrol merkezine insansız hava aracı saldırısı düzenlediğini söyledi.¹⁰

Ayrıca İsrail Hava Kuvvetleri, 10 Nisan'da Gazze Şeridi'nin kuzeyinde Hamas Siyasi Büro Başkanı İsmail Haniye'nin üç oğlunu öldüren bir hava saldırısı da düzenledi. IDF, öldürülenlerin Gazze Şeridi'nin merkezinde bir saldırı düzenlemek için El Şati kampından yola çıkan Hamas savaşçıları olduğunu bildirdi.¹¹

Lübnan'ın İçişleri Bakanı Bassam Mevlevi, Hamas finansörü olduğu iddiası nedeniyle ABD Hazinesi tarafından hakkında yaptırım uygulanan 57 yaşındaki Lübnanlı Muhammed Sarur'un, Lübnan'ın Beyt Mery kasabasında bir villada işkence görerek öldürüldüğünü açıkladı. Bu cinayetin arkasında İsrail istihbarat servisi Mossad'ın bulunduğu iddia edildi.¹²

İsrail Savunma Kuvvetleri (IDF), 11 Nisan'da Gazze Şeridi'nin kuzeyindeki Cebaliye'de Hamas'a yönelik düzenlediği saldırıda aralarında iç güvenlik şefi Radwan Muhammed Abdallah Radwan'ın da bulunduğu çok sayıda Hamas personelini öldürdü. Filistin medyası ise, Radwan'ın bir polis karakolunun müdürü olduğunu ve yardım dağıtımını koordine ettiğini bildirdi.¹³

⁵ <https://original.antiwar.com/cook/2024/04/01/we-were-lied-into-the-gaza-genocide-al-jazeera-has-shown-us-how/>

⁶ <https://www.aa.com.tr/en/world/morning-briefing-april-2-2024/3181131>

⁷ <https://www.voanews.com/a/australia-demands-accountability-after-aid-workers-killed-in-apparent-israeli-airstrike-in-gaza/7552945.html>
<https://www.independent.ie/world-news/middle-east/israel-airstrike-on-gaza-kills-seven-working-for-celebrity-chefs-ngo-including-four-foreign-aid-workers/a663412795.html>

⁸ <https://www.indiatoday.in/world/story/joe-biden-condemns-israeli-air-strike-killing-aid-workers-in-gaza-2522535-2024-04-03>
<https://www.africanews.com/2024/04/04/arab-league-officials-condemn-israel-for-airstrike-that-killed-aid-workers/>

⁹ <https://www.news18.com/world/israeli-raid-in-west-bank-refugees-camp-killed-14-palestinian-red-crescent-claims-8860320.html>

¹⁰ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-march-31-2024>

¹¹ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-april-10-2024>

¹² <https://www.newarab.com/news/mossad-likely-killed-alleged-hamas-financier-lebanon>

¹³ <https://understandingwar.org/backgrounder/iran-update-april-12-2024>

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcü yardımcısı Vedant Patel, İsrail'in Batı Şeria'daki 68 yasadışı karakolu meşrulaştırmaya çalışmasının tehlikeli ve pervasız olduğunu söyledi.¹⁴ Filistin Sağlık Bakanlığı, işgal altındaki Batı Şeria'da Ramallah'ın doğusundaki Burka köyünde, yasadışı İsraili yerleşimcilerin İsrail ordusu koruması altında saldırı gerçekleştirdiğini ve en az dört Filistinlinin yaralandığını söyledi.¹⁵ İşgal altındaki Batı Şeria'da İsraili silahlı yerleşimciler, el-Muğayyir de dahil olmak üzere en az 10 Filistin köyüne saldırdı, düzinelerce ev ve yapı İsraili silahlı yerleşimciler tarafından yakıldı, en az bir Filistinli öldürüldü.¹⁶

Gazze Sağlık Bakanlığı, Refah'a iki saldırı düzenlendiğini, Al-Shabora mülteci kampında patlamalar olduğunu ve bu saldırılarda 18'i çocuk olmak üzere 22 Filistinlinin öldüğünü açıkladı.¹⁷

IDF Nahal Tugayı, 25 Nisan'da Netzarim koridorundaki operasyon alanının sorumluluğunu IDF 2'nci Yedek Piyade Tugayı ve 679'uncu Yedek Zırhlı Tugayı'na devretti. Nahal Tugayı Gazze Şeridi'nden ayrılacak ve İsrail'in Refah'taki operasyonlarına hazırlanmak için dinlenecek.¹⁸ İsrail Genelkurmay Başkanı Herzi Halevi, 28 Nisan'da, IDF Güney Komutanlığı'na yaptığı ziyarette "savaşın devamı için" operasyonel planları onayladı. İsrail medyası, "Refah'a yönelik büyük bir operasyon" planlarının da onaylandığını iddia etti.¹⁹

İsrail Ulusal Acil Durum Yönetimi Kurumu başkanı, İsrail'in Hizbullah'la daha geniş çaplı bir çatışmaya hazırlanmak için yakıt, gıda ve tıbbi malzeme stokladığını, bu stokların arttırılmasına yönelik 500 milyon doların üzerinde yatırım yapıldığını açıkladı.²⁰

İsrail, Hizbullah'ın Lübnan'dan gerçekleştirdiği saldırılara, 01 Nisan tarihinde bölge çapında çatışma riskini artıran ve ülkenin derinliklerine kadar genişleyen hava saldırısıyla cevap verdi. Hizbullah'ın komuta heyetine yönelik olarak Şam'da bulunan İran Konsoloslukuna düzenlenen saldırıda, İran İslam Devrim Muhafızları'nın (IRGC) yedi üyesi de dahil olmak üzere 13 kişi öldü.²¹ Aralarında Silahlı Kuvvetler Genelkurmay Başkanı Tümgeneral Muhammed Bakiri ve Dini Lider Askeri İşler

¹⁴ <https://www.straitstimes.com/asia/israeli-push-to-legalize-settlements-in-west-bank-dangerous-and-reckless-us-says>

¹⁵ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/illegal-israeli-settlers-attack-village-east-of-ramallah-under-army-protection/3198502>

¹⁶ https://www.democracynow.org/2024/4/15/headlines/israeli_settlers_attack_palestinian_villages_in_occupied_west_bank_burning_homes_killing_at_least_1

¹⁷ <https://abcnews.go.com/International/live-updates/israel-gaza-hamas-war/22-reported-dead-in-strikes-on-rafah-hamasrun-gaza-health-ministry-109475170?id=108860743>

¹⁸ <https://www.understandingwar.org/background/iran-update-april-25-2024>

¹⁹ <https://www.understandingwar.org/background/iran-update-april-28-2024>
<https://twitter.com/manniefabian/status/1784541784539877416>

²⁰ <https://www.understandingwar.org/background/iran-update-april-1-2024>

²¹ <https://www.iraqinews.com/arab-world-news/deadly-strike-on-iran-consulate-crossed-a-line-analysts/>
<https://insidestory.org.au/playing-with-fire>

Danışmanı Tümgeneral Yahya Rahim Safevi'nin de bulunduğu çok sayıda üst düzey İranlı askeri yetkili İran'ın "doğru zamanda" yanıt vereceğini belirtti.²²

İran, İsrail'in 1 Nisan'da Şam'a düzenlediği hava saldırısına misilleme olarak, 13 Nisan tarihinde İran topraklarından İsrail'i hedef alan "Gerçek Vaat" ismiyle büyük ölçekli bir insansız hava aracı ve füze saldırısı gerçekleştirdi. İran ilk kez kendi topraklarından doğrudan İsrail'i hedef aldı. Birkaç saat içinde en az üç saldırı dalgası ile gerçekleştirilen harekâтта 200'e yakın insansız hava aracı, balistik ve seyir füzesi ateşlendiği açıklandı. Ürdün, Irak ve Lübnan hava sahalarını kapattı. ABD, Birleşik Krallık, Ürdün ve İsrail insansız hava araçları, seyir ve balistik füzelerin yaklaşık % 95'inin engellendiğini açıkladı. İran ise saldırının amacına ulaştığını İsrail'in karşılık vermesi halinde daha kapsamlı saldırı gerçekleştirilebileceğini açıkladı.²³

İsrail, İran'ın 13 Nisan'da İsrail'i hedef alan insansız hava aracı ve füze saldırısına yanıt olarak 18 Nisan'da İran'ın İsfahan Eyaleti'ne bağlı İsfahan Şehri'ndeki Arteş Hava Kuvvetleri üssünü hedef alan misilleme hava saldırıları düzenledi. Üst düzey bir ABD'li yetkili, ABC News'e verdiği demeçte, İsrail'in İsfahan'ın yaklaşık 170 kilometre kuzeyinde İran'ın ana uranyum zenginleştirme tesisi olan Natanz Nükleer Kompleksi'ni koruyan hava savunma sisteminin bir parçası olan Artesh radar sahasını hedef aldığını söyledi.²⁴

ABD, BM Güvenlik Konseyi'nde, 140 ülkenin tanıdığı Filistin'in Birleşmiş Milletler'e tam üyeliğinin önünü açacak olan BM kararını veto etti. Birleşik Krallık ve İsviçre çekimser kaldı. Kararda, BM Genel Kurulu'nun tamamının Filistin'in BM'in 194. üyesi olmasını onaylaması tavsiye edilecekti.²⁵

ABD Dışişleri Bakanlığı'nın 2023 İnsan Hakları Uygulamalarına İlişkin Ülke Raporları'na göre Gazze'de on binlerce Filistinliyi öldüren ve ciddi bir insani krizle sonuçlanan savaşın ülkedeki insan hakları durumu üzerinde "önemli bir olumsuz etkisi" bulunuyor.²⁶

ABD'de Harvard, Yale, Columbia ve New York Üniversiteleri başta olmak üzere öğrencilerin Gazze'deki savaşı protesto eden eylemleri hız kazanıyor. New York Üniversitesi'nde bir gecede 130'dan fazla kişi tutuklandı. Harvard Yard'ın kapıları halka kapatıldı.²⁷

Hamas tarafından yayınlanan ve Batı Kudüs'te Netanyahu ve aşırılık yanlısı bakanlarına karşı şiddetli protestoların fitilini ateşleyen bir videoda, Hamasın elindeki

²² <https://understandingwar.org/backgrounder/iran-update-april-9-2024>

²³ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-april-13-2024>

²⁴ <https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-april-19-2024>

²⁵ <https://www.watoday.com.au/world/middle-east/palestinians-vow-to-fight-on-after-us-vetoes-full-un-membership-20240419-p5fl4r.html>

²⁶ <https://english.aawsat.com/arab-world/4980166-us-state-department-gaza-war-has-negatively-impacted-human-rights-practices>

²⁷ <https://www.scotsman.com/news/world/what-is-happening-on-us-university-campuses-where-students-are-being-arrested-after-protesting-against-the-war-in-gaza-could-the-protests-spread-to-scottish-universities-4601684>

<https://www.malaymail.com/news/world/2024/04/24/more-than-130-arrests-at-nyu-campus-as-gaza-protests-spread/130432>

<https://www.independent.co.uk/news/world/americas/ap-minouche-shafik-harvard-university-israel-gaza-b2533734.html>

rehinelerden Amerikalı-İsraili Hersh Goldberg-Polin, Netanyahu hükümetini Gazze'de Filistinli savaşçılar tarafından tutulan insanları/rehineleri terk etmekle suçladı, Netanyahu'nun kendisinden utanması gerektiğini ve bazı rehinelere ayırım gözetmeyen İsrail saldırıları nedeni ile öldüğünü söyledi.²⁸

BM Filistinli Mülteciler Ajansı Genel Komiseri Philippe Lazzarini, New York'taki Güvenlik Konseyi'nin bakanlar düzeyindeki toplantısında, İsrail hükümetinin ajansın faaliyetlerini sona erdirmeye çalıştığını, kuzey Gazze'ye yardım ulaştırmasını yasakladığını söyledi.²⁹ BM İnsan Hakları Ofisi sözcüsü Ravina Shamdasani, Cenevre'de basın mensuplarına, İsrail'in insani yardımın girişine ve dağıtımına keyfi kısıtlamalar getirmeye ve sivil altyapının tahrip etmeye devam ettiğini açıkladı.³⁰ BM Panel Raporuna göre, 30.000 çalışanından 12'sini 7 Ekim saldırısına katılmakla ve UNRWA çalışanlarının büyük bir kısmını terör örgütü üyesi olmakla suçlamasına rağmen tatmin edici bir kanıt sunamayan İsrail'in, 2011'den bu yana kendisine UNRWA çalışan listeleri verilmesine rağmen hiçbir UNRWA çalışanına itiraz etmedi. İsrail'in gıda kaynaklarını abluka altına alması ve kara işgali yoluyla tarımı kesintiye uğratması nedeniyle Gazze'yi kıtlık sararken, birçok Batılı ülke İsrail'in halen kanıt sunmadığı iddialara istinaden yardımlarını askıya aldı.³¹

Gazze'deki bir hava saldırısında üç İngiliz yardım görevlisinin ölmesinin ardından İsrail'e silah satışını askıya alması için hükümet üzerindeki baskı artmaya devam ediyor. Eski Yüksek Mahkeme yargıçları da dahil olmak üzere 600'den fazla avukat tarafından imzalanan bir mektupta, hükümetin İsrail'e silah ihracatına izin vermeye devam ederek uluslararası hukuku ihlal etme riskiyle karşı karşıya olduğu belirtildi.³² Ayrıca uluslararası insancıl hukukun ciddi bir şekilde ihlalini gerçekleştirmek veya kolaylaştırmak için kullanılabileceğine yönelik açık bir risk olduğundan İsrail'e silah sevkiyatını durduracaklarını açıklayan Kanada, Hollanda, Japonya, İspanya ve Belçika gibi İngiltere'nin de İsrail'e silah satışını durdurması gerektiğine dair yaklaşık 70.000 kişinin imzaladığı dilekçe 10 Downing Street'te teslim edildi.³³ İskoç lider Humza Yousaf da İngiltere hükümetine İsrail'e silah satışını askıya alma çağrısında bulunarak, sivil ölümlerin "tahammül edilemez" olduğunu ve İsrail hükümetinden "hesap sorulması" gerektiğini söyledi.³⁴

CNN International'ın Amanpour programında konuşan İrlanda lideri Simon Harris, Filistin'de iki devletli çözümün tek yol olduğunu ve İspanya Başbakanı Pedro Sanchez

²⁸ <https://www.trtworld.com/middle-east/american-israeli-hostage-says-israel-killed-70-captives-in-gaza-strikes-17908297>

²⁹ <https://www.thenationalnews.com/news/2024/04/17/israel-wants-to-end-refugee-status-of-millions-of-palestinians-unrwa-chief-claims/>

³⁰ <https://www.middleeastmonitor.com/20240416-israel-still-imposing-unlawful-restrictions-on-gaza-aid-says-un-rights-office/>

³¹ <https://morningstaronline.co.uk/article/israel-never-objected-any-unrwa-staff-member-despite-being-provided-lists-2011-un>

³² <https://www.itv.com/news/2024-04-04/pressure-mounts-for-suspension-of-uk-arms-sales-to-israel>

³³ <https://www.middleeastmonitor.com/20240416-70000-sign-petition-calling-on-uk-to-end-arms-sales-to-israel/>

³⁴ <https://www.aa.com.tr/en/europe/scottish-leader-calls-for-ban-on-arms-sales-to-israel/3183052>

ile birlikte Filistin devletini tanımak için benzer düşünen ülkelerle çalışmak istediklerini söyledi.³⁵

Şarkıcı ve aktör Tomáš Klus liderliğindeki 400'den fazla Çek sanatçı, ateşkes çağrısında bulunan açık bir mektubu imzaladı. Sanatçılar ayrıca Çek yetkililerin gıda, su, elektrik ve insani yardım ablukasının derhal sona erdirilmesi çağrısında bulunmasını da istiyor.³⁶

Katar Başbakanı ve Dışişleri Bakanı Şeyh Muhammed bin Abdulrahman bin Jassim Al Thani, Doha'da Romanya Başbakanı Marcel Ciolacu ile yaptığı görüşme sonrası düzenledikleri basın toplantısında, bazı ülkelerin çatışmaların değerlendirilmesinde saldırgan ve kurbanın kimliğine göre çifte standart uyguladığını vurgulayarak, Gazze savaşını sona erdirmek için çifte standart uygulamalardan vazgeçerek çaba gösterilmesi gerektiğine yönelik çağrıda bulundu.³⁷

Çin ve Endonezya dışişleri bakanları, Cakarta'da yaptıkları toplantının ardından Gazze'de acil ve kalıcı bir ateşkes çağrısında bulunarak, iki devletli çözümü ve Filistin'in BM üyeliğini desteklediklerini açıkladılar.³⁸

Avrupa Birliği'nin BM Delegasyonu Başkanı Büyükelçi S. Lambrinidis, AB adına yaptığı açıklamada, Gazze'deki insani krizden duydukları ciddi endişenin devam ettiğini vurguladı.³⁹

Filistin Kültür Bakanlığı, 18 Nisan'da, "Dünya Mirası Günü" kutlamalarında, İsrail saldırılarının Gazze'deki 32 kültürel alanı yok ettiğini ve İsrail'in kültürel mirasa ve tarihe saygısızlık ettiğini açıkladı.⁴⁰

Polonya Dışişleri Bakan Yardımcısı Andrzej Szejna, İsrail'in yaklaşık 1,5 milyon yerinden edilmiş Filistinlinin yaşadığı şehir olan Refah'ta bir kara operasyonu yapmasından duydukları endişeyi dile getirirken, bu harekâtın sivilleri Mısır'a göçe zorlama riskinin bulunduğunu söyledi.⁴¹

Ateşkesin sağlanması ve İsrail'in Refah'a yönelik saldırısının engellenmesi amacıyla artan uluslararası baskılar ile Mısır, Katar ve ABD'nin yoğun arabuluculuk gayretleri neticesinde önemli adımlar atılmaya başlandı. Hamas heyeti ateşkes görüşmeleri için Mısır'a giderken, ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, devam eden çabaları görüşmek üzere Riyad'a geldi.⁴²Blinken, İsrail'in Refah kentine yönelik saldırı

³⁵ <https://www.rte.ie/news/2024/0416/1443961-harris-israel/>

³⁶ <https://www.euractiv.com/section/politics/news/czech-artists-urge-government-to-push-for-gaza-ceasefire/>

³⁷ <https://thepeninsulaqatar.com/article/18/04/2024/qatar-urges-world-to-play-role-to-end-gaza-war>

³⁸ <https://english.aawsat.com/arab-world/4971751-china-and-indonesia-call-ceasefire-gaza>

³⁹ https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-new-york/eu-statement-%E2%80%93-un-security-council-briefing-middle-east_en

⁴⁰ <https://daysofpalestine.ps/world-heritage-day-israeli-attack-wipes-out-32-gaza-cultural-sites/>

⁴¹ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/poland-expresses-grave-concerns-over-planned-israeli-offensive-in-rafah/3196097>

⁴² <https://www.digitaljournal.com/world/hamas-delegation-to-arrive-in-egypt-for-gaza-truce-talks/article>

<https://www.koreaherald.com/view.php?ud=20240428050062>

https://www.ucanews.com/news/hamas-says-no-major-issues-with-israels-latest-truce-proposal/104934#google_vignette

<https://www.aa.com.tr/en/americas/us-secretary-of-state-arrives-in-saudi-arabia/3204848>

hazırlıklarını yaptığı süreçte yapmış olduğu barış teklifinin, Hamas tarafından hızla kabul edilmesi için çağırıda bulundu. Blinken ayrıca, sivillerin korunmasına yönelik bir plan olmadan İsrail'in Refah'a saldırı gerçekleştirmesine ABD'nin destek vermeyeceğini de söyledi.⁴³

Uzun zamandır rakip olan Hamas ve El Fetih yetkilileri 26 Nisan'da Pekin'de, Filistin için birleşmeyi görüşmek üzere bir araya geldi.⁴⁴

Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM), İsrail'in Batı Şeria ve Gazze'deki eylemlerini, soykırım iddiaları odağında soruşturmaktadır. Netanyahu, UCM'nin bu soruşturmalarını çirkin olarak nitelendirdi ve tehlikeli bir emsal oluşturacağını ileri sürdü. İsrail medyasında ise, UCM'nin Benjamin Netanyahu da dahil olmak üzere İsraili üst düzey yetkililer için tutuklama emri çıkarma maksadını güttüğü iddialarına yer verdi.⁴⁵ ABD ve müttefikleri, UCM'nin İsraili yetkililer için tutuklama emri çıkarma olasılığının, ateşkes anlaşmasını tehlikeye atabileceğinden endişe duyuyor.⁴⁶

İsrail medyası, İsrail'in yapay zekâ sistemi "Lavender" ile çok süratli bir şekilde hedefleri belirlediğini, belirlenen hedeflerin bombardıman altına alındığını, dolanan mühimmatların kullanıldığını açıkladı. Medyada, Hamas personeline yönelik bilgilerin sisteme yüklendiği, Lavender'in çok hızlı bir şekilde binlerce veri üzerinden hedefleri doğruladığı, yaklaşık 37.000 hedefin listelendiği, tespit edilen hedef bilgisinin 20 sn. gibi kısa bir sürede insan tarafından doğrulanmasına müteakip bombalama yapıldığı, yapay zekanın kuvvet çarpanı olduğu, yaklaşık 25.000 hedefin bu şekilde bombalandığı, karar verme hızının arttığı bilgilerine yer verildi. Ayrıca tespit edilen bir hedefin etkisiz hale getirilmesinde ikincil hasarların göz ardı edilebildiği, sistemin tespit edilen hedefle birlikte 15-20 Filistinlinin de öldürülmesine izin verdiği açıklandı. BM İnsan Hakları ve Terörle Mücadele Özel Raportörü Ben Saul ise, 15 veya 20 Filistinlinin öldürülmesine izin verildiğine dair raporların "savaş suçu" teşkil edebileceğini söyledi. Saul, sosyal medyadan yaptığı paylaşımında, "Eğer doğruysa, İsrail'in Gazze'ye yönelik birçok saldırısı, orantısız saldırılar kapsamında savaş suçlarını teşkil eder" dedi.⁴⁷

⁴³ <https://www.inqld.com.au/news/2024/04/30/blinken-urges-hamas-to-accept-extraordinarily-generous-israeli-peace-offer>

⁴⁴ <https://www.nytimes.com/2024/04/30/world/middleeast/hamas-fatah-gaza-china-meeting.html>
<https://www.understandingwar.org/backgrounder/iran-update-april-30-2024>

⁴⁵ <https://www.euronews.com/2024/04/29/international-criminal-court-considering-issuing-arrest-warrant-for-netanyahu>

⁴⁶ <https://gulfnnews.com/world/mena/us-warns-icc-action-on-israel-would-hurt-cease-fire-chances-1.1714444882246>

⁴⁷ <https://www.trtworld.com/middle-east/israels-ai-system-lavender-decides-who-lives-and-dies-in-gaza-17641013>
<https://responsiblestatecraft.org/israel-ai-targeting>

ANALİZ VE DEĞERLENDİRME

Uluslararası ilişkiler açısından;

Halihazırda;

- Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin soykırım iddialarına binaen Natanyahu ve İsraili yetkililer hakkında yürüttüğü soruşturma,
- İsrail'e silah satışını askıya alma kararı alan ülkelerin artışı,
- Dünya kamuoyunda giderek artan Filistin'e destek açıklamaları ve gösteriler,
- İsrail'in en büyük destekçileri olan ABD ve İngiltere'de hükümetlerin İsrail'e destek veren politikalarına karşı yapılan eleştiriler ile,
- Üniversiteler de dahil olmak üzere giderek artan protestolar,
- ABD ve İsrail yanlısı medyanın maksatlı sunduğu haber ve bilgilerin aksine gerçek bilgi ve haberleri konu alan özgür basın kuruluşlarının yayınları ve,
- İsrail iç kamuoyunda yükselen Netanyahu ve hükümetine karşı seslerin, görüşülmekte olan **ateşkes anlaşmasında tarafların uzlaşısı sağlanmasını hızlandıracağı,**

Arap Devletlerinin devam eden İsrail-Hamas Savaşındaki soykırıma ve insani krize olan sessizliklerinin devam etmesi halinde, kendi halkları arasında huzursuzluk yaratacağı ve nihayetinde Arap Devletleri ile İsrail arasındaki yakınlaşmayı sekteye uğratacağı,

Arap Devletleri ile İsrail arasında gelişmekte olan ilişkilerin bozulabileceği endişesi ve mevcut çatışmanın bölgesel savaşa evrilebilme ihtimalinin yarattığı kaygı ile soykırım ve açlıktan kaçan Filistinlilerin komşu ülkelere olası göçünün sebep olabileceği istikrarsızlık tehdidi ve ayrıca mezhep odağında rakip olan İran'ın Filistin halkına destek olmak maksadıyla vekaletleri üzerinden yürüttüğü mücadeleden kaynaklı İslam aleminde İran'a artan sempatinin yükselişinin, Arap devletlerini ateşkes üzerinde anlaşılması noktasında İsrail'e baskı yapmaya zorlayacağı,

Çin'in ev sahipliğinde, Rusya'nın da desteği ile rakip Hamas ve El Fetih yetkililerinin bir araya gelmesinin, ateşkes sonrası Gazze'de kurulacak yönetimde, Hamas'ın daha fazla söz sahibi olmasını sağlamak adına Hamas'ın elini güçlendireceği,

Askerî açıdan;

İsrail'in, Mısır ve Katar arabuluculuğunda devam eden ve uzlaşısı sağlanmasının muhtemel olduğu iddia edilen ateşkes arifesinde, etkisiz hale getirilemeyen Hamas unsurlarının bulunduğu iddia ettiği Refah'ta, tespit ettiği hedefler başta olmak üzere kent geneline, insansız hava araçları, uçak ve füzelerle çok şiddetli ve hızlı bir saldırı gerçekleştirebileceği, Refah'a düzenleyeceği operasyonu müteakip Hizbullah'ın etkinliğini sınırlandırabilmek adına Lübnan'a yönelik harekât icra edebileceği, ayrıca

ilerleyen dönemlerde İslami Cihat, Hizbullah ile Hamas'ın lider kadrosuna yönelik dünya genelinde suikastlar düzenleyebileceği,

Yukarıda öngörülen hususların gerçekleşmesi halinde Hizbullah, İslami Cihat, Hamas ve Husiler'in bölgedeki eylem ve saldırılarının artabileceği,

Çatışmaların bölgesel savaşa dönüşmesi olasılığını da göz önünde bulunduran İran'ın, öncelikle bu saldırılara sınırlı destek verebileceği, ayrıca fırsattan istifade ile 13 Nisan'da İsrail'e gerçekleştirdiği saldırıda İsrail'e destek veren bölge ülkelerine de uyarı mahiyetinde yanıt verebileceği değerlendirilmektedir.

Ayrıca, halen devam eden Ukrayna-Rusya ve İsrail Hamas savaşında yoğun olarak kullanılan insansız araçların, güdüm sistemlerinin, elektronik harp ve hava savunma sistemleri ile bu sistemleri destekleyen yapay zekâ uygulamalarının, gelecekte küçük birlik seviyesinde hareketlerle sürdürüleceği öngörülen çatışmalarda daha yoğun ve entegre bir şekilde kullanılacağı kıymetlendirmesinden hareketle;

- Maliyeti düşük, personelden görece daha büyük zırhlı araç ve sistemlere kadar hedefleri etkisiz hale getirebilecek yeterlilikte patlayıcılara sahip, arı/böcek büyüklüğünden başlayacak şekilde sürü halinde kullanılacak, kamera ve sensörlerle destekli dronların,

- Dron veya dolanan mühimmat vb. tehditlere karşı tek araç seviyesinde koruma sağlayacak şekilde, 3-4 metre gibi daha kısa menzilde koruma sağlayacak hava savunma sistemlerinin,

- Yapay zekâ ve kuantum bilgisayarları ile destekli, çoklu verileri hızlı analiz ederek hedef tespiti yapabilen merkezi harekât ile keşif ve gözetleme üslerinin,

- Bu üslerin yeteneklerine benzer ve fakat sınırlı imkân ve kabiliyetlere sahip ekipmanlarla donatılmış daha lokal faaliyet gösterecek komuta/kontrol ve keşif araçlarının,

- Hareketli ve merkezi üslerin sistemleri başta olmak üzere keşif ve gözetleme, hedef tespit ve güdüm sistemlerine entegre makine öğrenmesi temelli otonom silah sistemlerinin geliştirilmesine öncelik verileceği de değerlendirilmektedir.

İşbu eserde yer alan veriler/bilgiler, yalnızca bilgi amaçlı olup, bu eserde bulunan veriler/bilgiler tavsiye, reklam ya da iş geliştirme amacına yönelik değildir. Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş. işbu eserde sunulan verilerin/ bilgilerin içeriği, güncelliği ya da doğruluğu konusunda herhangi bir taahhüde girmemekte, kullanıcı veya üçüncü kişilerin bu eserde yer alan verilere/bilgilere dayanarak gerçekleştirecekleri eylemlerden ötürü sorumluluk kabul etmemektedir. Bu eserde yer alan bilgilerin her türlü hakkı Alp Uluslararası Stratejik Analiz, Güvenlik, Savunma ve Savunma Sanayi Uygulama Danışmanlığı, Bilgi Transferi, Proje Yönetimi, Eğitim, Öğretim, İkmal ve Tedarik, Emniyet, İletişim, Bilişim, Pazarlama, Organizasyon, İmalat, İthalat ve İhracat A.Ş.'ye aittir. Yazılı izin olmaksızın işbu eserde yer alan bilgi, yazı, ifadenin bir kısmı veya tamamı, herhangi bir ortamda hiçbir şekilde yayımlanamaz, çoğaltılamaz, işlenemez.

